

Mere græs til køerne

Opdeling af græsmarken i flere folde kan øge græsoptaget og mælkeydelsen i store økologiske mælkebesætninger

AFGRÆSNING

AF MAJA ELINE PETERSEN

Økologisk Landsforening har de seneste to år arbejdet med at øge græsoptagelse og mælkeydelse for køer i store økologiske besætninger, ved at udvikle et system med stribeafgræsning. Stribeafgræsningen, hvor græsmarkerne deles op i mange små folde, som kun græsses en enkelt eller to dage, er med til at sikre en ensartet og effektiv afgræsning i hele sæsonen. To økologiske mælkeproducenter fra Skive-egnen har afprøvet systemet i de to forrige afgræsningssæsoner, med gode resultater.

- Værterne har i projektet opnået et bedre overblik samt en bedre udnyttelse af græsmarkerne. Det har resulteret i et øget græsoptag og en øget mælkeydelse blandt andet på grund af en mere ensartet fodring med mere græs af god kvalitet, fortæller projektleder og kvægkonsulent Iben Alber Christiansen.

Planlægning er det bedste

På mælkebedriften Nygaard ved Stoholm syd for Skive, har de har været glade for at deltage i projektet og vil fortsat bruge stribeafgræsning til deres 450 Jerseykøer. Køerne er her delt op i tre afgræsningshold; de højtstående, de lavtstående samt førstestalkvæerne. På bedriften fort-

sætter de med samme opdeling af folde som under projektet, hvor hvert hold får i denne sæson ni folde, hvormed markerne bliver opdelt i 27 folde først i sæsonen.

- Det bedste ved projektet har været, at vi tidligt har fået udarbejdet en detaljeret plan for sommerens afgræsning. Det er virkelig noget, vi har taget til os, så allerede nu har vi styr på, hvordan forløbet skal være i år, selvom projektet er afsluttet. Hvordan hegn skal være og hvordan marken skal deles op i folde, var førhen en snak, vi først tog, når vi kørte ud med hegn. Men planlægningen giver et langt bedre overblik, så vi kan være på forkant. Hvis vi kommer bagud, bliver græsset for groft og optaget af foderenheder bliver for lavt, så det er utrolig vigtigt at være på forkant. Det fortæller Thomas Søgaard, som styrer afgræsningen på bedriften Stoholm.

Højere mælkeydelse

På begge bedrifter, der har været med i projektet, er mælkeproduktionen steget efter ændring fra stribefodring til stribeafgræsning. Hos Flemming Birkjær Christensen i Mogenstrup er mælkeproduktionen steget med 1,4 kg EKM/ko/dag, hvilket er ni pct. mere end året før projektstart. De 40 ha marker, blev her delt op til 15-16 folde, til de 210 malkekøer af racen Dansk-Holstein.

På mælkebedriften Nygaard er mælkeproduktionen i projektperioden steget med 2,5 kg EKM/ko/dag, hvilket er en stigning på fem pct. ift. året inden projektstart.

- Vi har kun 80 ha, som vores 450 køer kan afgræsse, så det er vigtigt, at vi får det optimale ud af græsmarkerne. Vi har i projektet fået taget frisk græs analyser hver 14. dag. Det

Med en bedre udnyttelse af græsmarkerne falder foderomkostningerne pr. kg produceret mælk, og det kan være med til at fastholde mælkeproducenter med mange køer i den økologiske driftsform. Foto: Iben Alber Christiansen

- Det er vigtigt med gode drivveje. På min bedrift har jeg lavet drivveje ved dække jorden med en forhøjning af sand, der fastholdes af et ensilagenet. Over Ensilagenettet kommer endnu et lag sand på 15-20 cm. Det er vigtigt at der er en forhøjning, så vandet kan løbe af. Det fortæller Flemming Birkjær Christensen. Foto: Iben Alber Christiansen

Anbefalinger til stribeafgræsning

- ▶ Den første betingelse for et godt græsoptag er, at køerne kan komme ud på marken. Sørg derfor for at etablere drivveje i foråret og vedligeholde dem henover sommeren.
- ▶ Sand kombineret med ensilagenet til drivveje er billigt og funktionelt.
- ▶ Forårssået vinterrug fungerer godt på de nære afgræsningsmarkers. Det tåler let hyppig afgræsning fra medio maj/primo juni og har en hurtig genvækst samt et højt udbytte.
- ▶ Har man opdelt sine køer i ydelseshold, kan man med fordel lade de lavtstående køer rydde op efter de andre hold, men vær stadig sikker på, at der er græs nok og flyt dem lige så ofte som de øvrige køer!
- ▶ Etabler faste opdelinger af markerne, så der kan opsættes vandtrug og flytbare led på gode steder i forhold til drivvejene.
- ▶ Planlægning gør det sjovere, lettere og mere overskueligt at forberede de næste folde til køerne

har været en øjenåbner for os at se, hvor meget græsset ændrer sig over sæsonen. Vi har indkøbt den samme mængde tilskudsfoder, som inden vi deltog i projektet, men græsanalyserne har gjort, at vi har kunnet optimere foderrationen for de forskellige hold af køer. Det har, sammen med det mere stabile græsoptag, haft en positiv indvirkning på mælkeydelsen, fortæller Thomas Søgaard fra Nygaard.

Arbejdsbyrden opleves forskelligt

- Der er mange, der holder sig fra stribeafgræsning, fordi de tænker, at det er for bøvl. Men det eneste, der tager ekstra tid, er når hegn skal sættes op. Ellers er arbejdsbyrden minimal. Man skal alligevel lukke køerne ud på græs og have dem ind igen, så om man skal flytte hegn

rundt, gør ikke den store forskel, fortæller Thomas Søgaard.

Flemming Birkjær Sørensen mener derimod, at der skal meget styring til, før det lykkes. Derfor vil han i denne sæson gå over til lidt større folde

- Hvis man ikke kommer ud i rette tid, bliver græsset for groft. Hvis man skal gå ind i det her, skal køerne have en ny fold pr. dag og det kræver hård styring. Men hvis der afsættes

lidt tid til det, kan det lade sig gøre, fortæller Flemming Birkjær Christensen.

Projektet er støttet af Fonden for Økologisk Landbrug, Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikterne og Miljø- og Fødevarerministeriet.

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne: Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Miljø- og Fødevarerministeriet
Landbrugs- og Fiskeristyrelsen

Den Europæiske Landbrugsfond
for Udvikling af Landdistrikterne

LDP 2020

